

‘แขวน’ 6 ตุลา หลักฐาน พื้นที่ เวลา ณ ที่แห่งนี้

วันที่ 6 ตุลาคม 2563 - 15:53 น.

ที่มา	หน้าประชาชน มติชนรายวัน
ผู้เขียน	พันธุ์ทิพย์ วีระเนตร
เผยแพร่	วันที่ 6 ตุลาคม 2563

“หากลูกไม่ตาย ลูกต้องกลับบ้าน”

ข้อความตัวหนาในมุมหนึ่งของนิทรรศการที่มีคำสำคัญเพียง 1 พยางค์

“แขวน”

เนื่องในงานรำลึก 44 ปี เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ 6 ตุลา 2519 ที่หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ในทุกๆ ปีที่ผ่านพ้นไป แม้หลายคำถาม ได้รับคำตอบ แต่ยังมีอีกหลายคำถาม ที่อาจยังห่างไกลจากการค้นพบ

เช่นเดียวกับความสูญเสียที่หลายครอบครัวต้องเผชิญ บ้างไม่เห็นแม้ร่างไร้วิญญาณของบุคคลอันเป็นที่รัก

ท่ามกลางสถานการณ์โหดร้ายรุนแรงที่คำว่า “สูญเสียความเป็นคน” ถูกนำมานิยามความป่าเถื่อนของสิ่งที่มนุษย์จะกระทำต่อกันได้

การ “แขวน” คอ คือหนึ่งในภาพจำที่ลึ้มไม่ลงของเหตุการณ์ 6 ตุลา จากเดิมที่เชื่อว่า มีเหยื่อ 2 ราย ทว่า ต่อมาพบข้อมูลเพิ่มเติม ยอดรวม 5 ราย

on site museum

หลักฐาน+ข้อเท็จจริง

พื้นที่+เทคโนโลยี

ข้อความต่อท้ายชื่อนิทรศการซึ่งบอกถึงสิ่งที่อยู่ภายใน กับความหมายในอีกหลายนัยยะของคำว่า “แขวน” ตามแต่การตีความ

ร่างที่ถูกแขวนคอ

ความยุติธรรมที่ถูกแขวน

ผู้กระทำผิดที่ได้รับการแขวนไว้ภายใต้วัฒนธรรมลายนวลจวบจนวันนี้

ฯลฯ

ณ ที่ตรงนี้ ในเช้าวันที่ 6 ตุลาคม 2519

บนพื้นที่ประวัติศาสตร์ ทั้งในและนอกรัฐธรรมนูญ เกิดโศกนาฏกรรมที่ไม่น่าจดจำแม้เพียงตารางนิ้ว แต่ไม่อาจให้ถูกหลงลืม นับแต่บันไดทางขึ้นหอประชุมใหญ่ ภาพอันน่าสลดใจของ **กมล แก้วไกรไทย** ถูกติดตั้งพร้อมให้ข้อมูลที่เรียบง่าย แต่สะเทือนใจด้วยเรื่องราว

ถูกยิงเสียชีวิต กระสุนทะลุช่องปอด ร่างของกมลถูกนำไปแขวนที่ต้นไม้บริเวณสนามหลวง ศพของกมลถูกทำร้าย
ครั้งแล้วครั้งเล่า

ย้อนไปก่อนวันที่ 6 ตุลา ยังมีพนักงานการไฟฟ้านครปฐม 2 ราย ถูกทำร้ายและแขวนคอบนประตูทางเข้าที่ดิน
จัดสรรแห่งหนึ่ง “ประตูแดง” คือ ชื่อเรียกคันทูของสถานที่แขวนร่าง วิชัย เกษศรีพงศ์ษา และ ชุมพร ทุม
ไมย เหตุที่ต้องสิ้นลมหายใจด้วยความทุกข์ทรมานเพียงเพราะติดโปสเตอร์ประท้วงต่อต้านพระถนอม (กิตติขจร)

หลักฐานสำคัญนี้ ถูกขนย้ายมาติดตั้งไว้หน้าประตูหอประชุมธรรมศาสตร์ พร้อมเทคโนโลยี “เออาร์” ฉายภาพ
จำลองเสมือนจริงในสิ่งที่เกิดขึ้นให้ปรากฏขึ้นตรงหน้า

เช่นเดียวกับก้าวต่อไปในพื้นที่จัดแสดงซึ่งภาพบรรยากาศของต้นไม้ใหญ่ใน “สนามหลวง” ถูกนำมาตั้งตระหง่าน
พร้อมให้ลองเปิดภาพซ้อนทับของอดีตและปัจจุบัน กับร่างถูก “แขวน” อย่างโหดร้าย

หลังฉากเขียวขจี นำเสนอผลงานนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ โนโปรเจกต์ “พิพิธภัณฑ 6
ตุลา” ซึ่งนำเสนอการพัฒนาโครงการและสถาปัตยกรรมใน 2 แนวทาง คือ พิพิธภัณฑและอนุสรณ์สถาน
(Museum and Memorial) และพิพิธภัณฑบนสถานที่เกิดเหตุการณ์ (On-Site Museum)

ยังมีโรงหนัง 6 ตุลา ฉายสารคดีสั้น หนังสือพิมพ์และภาพถ่ายในห้วงเวลาโกลาหล

ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลใดๆ ของบุคคลทุกคนในภาพนี้ คือบรรทัดสุดท้ายของข้อความบนบอร์ดจัดแสดงภาพถ่ายของ นิล อุลเลวิซ บนชั้น 2 ของหอประชุมใกล้หน้าต่างกระจกที่มองเห็นวิวทัศนีสยามหลวงในวันนี้ โดยเทคโนโลยีเออาร์พร้อมให้มองภาพทับซ้อนออกไปเบื้องหน้า ใน พ.ศ.2563 สู่ 2519 พร้อมคิวอาร์โค้ดให้สแกนเข้าชมข้อมูลในเว็บไซต์ “โครงการบันทึก 6 ตุลา” ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2559 คราวครบรอบ 40 ปี 6 ตุลา

ภาพนั้น คือรูปขาวดำคันทา ที่ชายคนหนึ่งถือ “เก้าอี้” ว่างพาตร่างไร้ลมหายใจที่ถูกแขวนบนต้นไม้ในสยามหลวง

เป็นภาพสำคัญในประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่ใครหลายคนรอคอยให้ได้ว่าคนในภาพคือใคร เพื่อปะติดปะต่อข้อมูล เติมเต็มความทรงจำที่ลึบไม่ลง

ไม่เพียงผู้คนในสังคมไทย แน่นความเจ็บปวดที่ไม่อาจลืมจากความทรงจำได้ ไม่อาจลบจากใจที่แตกสลายเมื่อได้รู้ข่าว คือคนในครอบครัว

“แต่ลูกอ๊อย ด้วยดวงใจ

วันที่ 6 ตุลาคม 2519 เป็นวันที่พ่อต้องเสียลูกที่พ่อรักและหมายมั่นใจไว้หลายอย่าง...”

คือเนื้อความช่วงต้นของสมุดบันทึกที่ถูกเขียนด้วยลายมือของ อ่อง เอี่ยมคง พ่อ ผู้เสียลูกชาย

110 ลากขอยอดของข

6 ตุลาคม 2510 มีหอคอยที่หอ

ของลวดลาย ลากที่หอวัด เหนือหน้าวัด

อันเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางนาคปรก

พระพุทธรูปปางนาคปรก หอระฆัง

หน้าวัด ลากที่หอระฆัง

มี หอระฆัง ลากที่หอระฆัง

วัด มณฑลพายัพ หอระฆัง

วัด มณฑลพายัพ หอระฆัง

“ลำโพง” ที่ใช้บนเวทีปราศรัยต้านจอมพลถนอมในวันที่กระสุนสาดเข้าสู่สนามฟุตบอลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คืออีกหนึ่งวัตถุพยานให้มองภาพเหตุการณ์ผ่านช่องทางต่างไปยังสนามฟุตบอลในวันนี้ที่กลายเป็นสนามรบหลัง ระเบิด เอ็ม 79 ลูกแรก ถูกยิงมาจากฝั่ง “ตำรวจ” นอกรั้วมหาวิทยาลัย ตกกลางผู้ชุมนุมในช่วงย่ำรุ่งของวันที่ 6 ตุลาคม คร่า 4 ชีวิต โดยมีผู้บาดเจ็บจำนวนหนึ่ง ก่อนทวีความรุนแรงขึ้นทุกทีด้วยท่ากระสุนที่สาดไม่ยั้งมายังผู้ ชุมนุมนับพัน

ลำแสงที่ลอดจากลำโพงอย่างสะเปะสะปะ มาจากรูพุนอันมีที่มาจากกระสุนปืนซึ่งผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ว่าผู้ยิง เหนี่ยวไกด้วยปืนลูกซองยาวจากเบื้องล่างจากซ้ายไปขวา และกรวยลำโพงหวังทำลายตัวกระจายเสียง

ยังมีไทม์ไลน์ ย้อนเหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ 14 ตุลาคม 2516 จนถึง 6 ตุลาคม 2519 ที่ตอกย้ำว่าความต่างทางความคิด กลายเป็นความผิดถึงขั้นต้องสังหาร

เหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของ “แขวน” 6 ตุลา ที่เปิดประตู (แดง) แห่งกาลเวลา พื้นที่ เทคโนโลยี พร้อมให้ เข้าชมวันนี้ ถึง 11 ตุลาคม ระหว่าง 10.00-20.00 น. ที่หอประชุมใหญ่ ม.ธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ และอาจ ขยายเวลาต่อไป ติดตามความเคลื่อนไหวต่างๆ ได้ที่เพจ “โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ 6 ตุลา”

ล้อมกรอบ

โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ 6 ตุลา

เป็นความพยายามสร้างแหล่งเรียนรู้และแหล่งข้อมูลปรากฏการณ์ความรุนแรงในสังคมไทย และเป็นความพยายามที่จะสร้างพิพิธภัณฑ์ที่ผู้คนจะได้เห็นวัตถุพยาน เอกสารหลักฐานจริง มีการแลกเปลี่ยน ตั้งคำถาม มีบทสนทนาใหม่ๆ สะท้อนสิ่งที่ดำรงอยู่และเปลี่ยนแปลง

โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ 6 ตุลา ต้องการสื่อสารและขยายพื้นที่ความเข้าใจไปยังคนที่ไม่เห็นด้วยและไม่สนใจเหตุการณ์ 6 ตุลา เพื่อนำไปสู่การ “ต่อต้านวัฒนธรรมลอยนวลพันผิดและอำนาจนิยม”

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างพิพิธภัณฑ์ 6 ตุลา ได้ด้วยการสมทบทุนโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ 6 ตุลา ธนาคารกรุงไทย ซอยอารีย์ 172-0-31365-2